

INSENER	Paul Sõrmus, OÜ Tandem
ARHITEKT	Ott Ojamaa, OÜ Tartu Arhitektuuribüroo
EHITUS	OÜ Martti Ehitustööd

AS Palmako tootmishoone Kavastus

KÜSIMUSTELE VASTAB INSENER **Paul Sõrmus**

Miks projekteerida konstruktsioone liimpuidust? Kas need on lihtsamad, odavamad või kergemad kui teised?

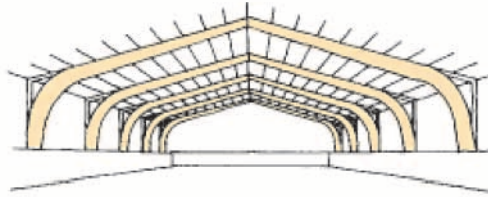
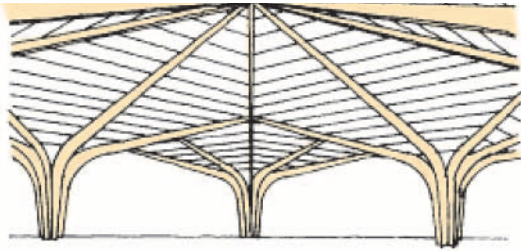
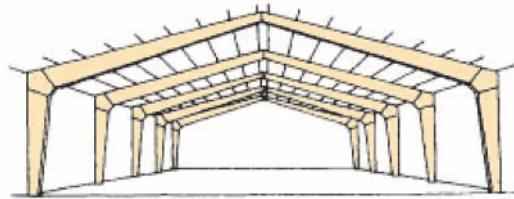
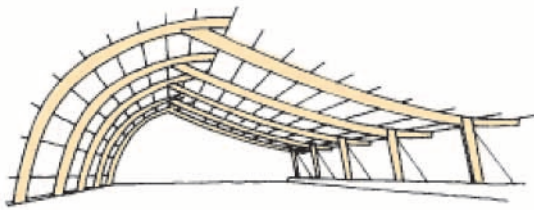
Puit on üks vanemaid ehitusmaterjale, tänu liimpuidu kasutamisele on selle võimalused avardunud veelgi. Kandekonstruktsioonina on liimpuit täiesti arvestatav materjal nii väikeehituses kui suureavalistes ühiskondlikes ja tööstushoonetes. Eelistada võiks seda lähtuvalt majanduslikest ja esteetilisest seisukohtadest, see on keskkonnasõbralik, tulepüsiv, mõjub esteetiliselt looduslähedasena. Tänu

puhtale pinnale ei ole seda vaja täiendavalt katta, peita kipsi alla jne. Liimpuitu on otstarbekas kasutada väikeehituses neis kohtades, kus prussi ristlõige või pikkus ületavad praktilisi mõõtmeid.

Milline on liimpuidu vastupidavus võrreldes teiste materjalidega?

Õigelt ja otstarbekalt kasutades on puit pikaajaline ja vastupidav materjal. Võib ju näha elujõulistena veel eelmise sajandi alguse puitehitiisi, rääkimata üksikutest, ent siiski arvestatavatest vanematest näidetest. Liimpuidu vastupidavus ja kandevõime on suurem kui tavalisel saetud materjalil. Puidu kestvus pike-

**Hedmarki Muuseum,
Hamar, Norra.
Arhitekt: Sverre Fehn, 1969.**

Liimpuidust konstruktsioonide variandid.

neb korraliku hoolduse korral, samas vajavad seda ka teised materjalid. Tänu söestumisest tekkivale kaitsekihile võib ilma tulekaitsevõõbata liimpuidu tulepüsivus ulatuda 30 või enam minutini.

Kas liimpuidust saab kuidagi keerulisemaid konstruktsioone projekteerida kui teistest materjalidest?

Puit on tööpoolest väga paindlik materjal. On mõistagi oluline, et liimpuitu, nagu teisigi materjale, kasutatakse seal, kus see on otstarbekas, kus materjal

sobib antud keskkonda. Pole kahtlust, et liimpuiduga on võimalik ellu viia küllaltki julged ideed.

Miks ja kus peaks liimpuitu eelistama metallile ja betoonile?

Puithoones on otstarbekas kasutada ka liimpuidust kandekonstruktsioone. Oma

võimalustelt sarnaneb liimpuit rohkem terastarinditega, mõlemad on betoonist kergemad, õhulisemad. Näiteks väikeste, 6-12 meetriste avade korral on eelised liimpuidust kandetaladel, enamvähem võrdne on seis 12-24 meetristes avades. Liimpuidust ferme kasutatakse ka 30-40 m, samuti kuni 60 m ülisuurte avade katmiseks. Liimpuitu võib vabalt kombineerida nii raudbetooni, kiviseinte kui terasega.

Miks valiti AS Palmako tootmishoone konstruktsioonide materjaliks just liimpuit?

Tõsi, tootmishoones ei ole nii suurte avade korral liimpuit just igapäevane konstruktsioonimaterjal. Puitmaju tootev Palmako nägi aga oma uut tsehi just puitkonstruktsioonina. Kuna maksumus kujunes teiste materjalidega enamvähem samasse suurusjärku ja arhitekt Ott Ojamaa kavandas kerge katusealuse aknavõõga õhulise halli, oli liimpuit igati põhjendatud. Algselt oli kavandatud 28 m liimpuitala, tehnoloogia tingis aga 30 m laiust ilma vahepostideta halli. Nii suure ava katmine talaga ei olnud enam otstarbekas ja katusekandja lahendati liimpuidust 30 m fermina.

Kus on Teie arvates Eestis kõige ilmekamalt ja otstarbekamalt liimpuitu kasutatud?

Liimpuitu on kasutatud elamutes, ühiskondlike kui ka tööstus- ja laohoonete postidena ning katusekandjatena, raamidena. Meeldiv näide on Pühajärve puhkekeskuse ujulahoone (arhitekt Andres Alver). Hästi mõjuvad liimpuidust AS Resandi poolt projekteeritud sillad, spordihallid, näiteks Merirahu kaarsild (Henriko Heinoja). On näha, et järjest enam leiab liimpuit meie ümber kasutamist.

Kas liimpuidu kasutamine Eestis on samal tasemel kui mujal maailmas?

Liimpuidu kasutamine Eestis on põhjendamata väike. Põhjamaadest saame häid kogemusi, mis julgustab meidki enam seda materjali kasutama!